

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemaš ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 g. d. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr. za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Upravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljajo naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Z jugoslovanskega bojišča.

Iz Sapljeta, 19. sept. [Izv. teleg. „Slov. Narodu.“] 250 Prostenjskih Srbov pod Frunemanom je iz Dobrilovca udarilo na 600 Turkov kolaških, ki so hoteli ujeti božnike hiteče v Črnogoro. 5 ur je boj trajal. Turci so bili naposled zagnani v Kolašin (mesto v severo-zahodu na črnogorskeji meji Ur.) Palo je sto Turkov. Fruneman je ranjen.

Iz Sapljeta 14. sept. [Izv. dop.]

K svojemu brzojavu od današnjega dne vam poročam sledeče posameznosti: V soboto 11. t. m. je bil pod Bilecem hud boj mej turško vojsko iz Bileka in Trebinje, okolo 2000, s pašem in topovstvom. Vstašev je bilo samo 400, in boj je ostal nedoločen in brez uspeha. Turci so pa vendar izgubili del provijanta, mnogo mrtvih in ranjenih. Vstaši imajo 7 mrtvih in 9 ranjenih. V Neglaju pri Pljevalju (menda Plevlju) je bil boj pod Ljubišom. Vstajci so uzeli Turkom 50 konj s provijantom in 6 konj s municijo. Poginilo je v tem boju mnogo Turkov. V Gačkom so napadli Turci jedno selo kjer prebiva 200 ljudi (vstaških) tu imajo okolo 20.000 glav drobnine. Turci so bili najbrže gladni, ter so hoteli imeti meso, in bili pri te priložnosti posekali tudi ljudi. Ali vstaši pozorivši to, so priskočili, Turke zagnali pobivši jih 50. 13. t. m. je bil boj v Zubcih mej Nikšički Turci in vstaši. Slednji pričakovavši Turki zagnali so jih, in vzeli jim nekaj provijanta, koji je bil namenjen ali v Bilek ali v Trebinje. Dalje so popalile vstaške čete mnogo vasi pri Plevalju.

— Turška sela Grbi in Gubanice pri Foči so se udala. Pri Novem varošu je bil boj vstašev s Kolasinskimi Turci, kojih je poginilo preko 50. Na Bobovom severno od Nikšiča blizu reke Drine, kjer se je uže dolgo držala turška vojska, bila je od vstašev v beg pogunana. — Vstaši so svoj tabor pramaknili na sever, vzevši Sančevo na Ljubičnju na Diini.

Tudi i na izviri Une v Bosni je raja ustala. Daj jim bog srečo. Turci so tedaj zopet prestopili mejo srbsko, morda se zdaj vendar le zdramijo Srbi.

Kakor pričajo telegrami od raznih krajev in kakor se celo iz Carigrada potrjuje, vstala je tudi zapadna Bosna. V Tiskovcu se je začelo in od Livna gori daleč do Bihaca je raja vstala in za orožje prišla.

Več nego sto tisoč beguncev je iz Bosne in Hercegovine čez mejo šlo in sicer 70.000 v Avstrijo a 30.000 v Črno goro. To je več udarca za Turke, nego morda vse dosedaj izgubljene bitke.

V Srbiji prevladuje bojno navdušenje. Vlada ne more v skupščinskem odboru za adresu z diplomatiziranjem prodreti, skupščina bode sklenila skoro gotovo boj. Zato se „N. Fr. Pr.“ na Rst ča huduje in Srbom s svojimi Turki žuga. Da vidimo!

Iz Cetinja se semkaj poroča od 20. t. m.: Več hercegovinskih glavarjev, poslanih od svojega naroda, došlo je v Cetinje, proseč črnogorsko vlado, naj jim čim preje pride

na pomoč. Doznajemo, pravi poročevalec, da je vlada odgovorila, da naj nekoliko dnij počakajo; ta čas bode se znalo, je-li se srbska skupščina izjavila za vojno ali ne.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 20. septembra.

Delegacije bodo jutri 21. odprte. Tako važen je čas, važne so delegacije za vnanjo politiko, ali Slovani večina cesarstva, v delegacijah skoro niti zastopani niso, Slovenca in Čeha nij nijednega tam! Ali so to naravne in pravične razmere?

V **Gradci** so se v nedeljo zbrali natoroznanski učenjaki, došlo jih je okolo 2000. Tudi krajski Dežman je šel tja, kazat najdbe ostankov od poslopij na koleh, ki so bile na ljubljanskem mečvirju.

V **Sisku** je hrvatski mestni načelnik zapreti dal tiste turške komisarje ali bolje sleparje, ki so bili prišli pribeglo rajo pregovarjat, naj se vrne v Bosno, to je, pod turško batino ali na kolec.

V **ogerskem** zboru se nadaljuje adresna debata. Minister Tisza sam je grmel na Srba Polita in Slovane. Za njim je govoril dr. Mileté in rekel, da z zaničevanjem odbija podučevanja ministrova. Vsak narod se sme od države odtrgati, ako se tako ravna z njim, kakor Ogerska s srbskim narodom. (Tu ga predsednik k redu pokliče.)

Vnanje države.

Papež je imenoval več kardinalov in škofov in ljubljanskega škofa Pogačarja v konzistoriji 17. septembra.

Nemški cesar potuje v Italijo to jesen in sicer v sredi oktobra. Z njim pojde tudi Bismark.

Najnovejša poročila iz notranje **Asije** pravijo, da je vojna mej Kino in mej Kašgarom pričakovati.

Listek.

Značaj.

(Spisal J. P.)

Junak stoji ob veslu moško;
Z ladjo si igrajo piš, valovi,
Piš, valovi ne ž njegovim srcem;
Kraljuoč tija zré v glob zeleno
Z upom, spavoč al' razkrenoč se, —
Svóm bogovóm.

Goethe.

Hotenje mora se prisposodobiti kot istinita moč senčnej igri sveta mislij — umetnost hoteti mora se označiti kot istinita umetnost o življenji. Ne kar človek vé, ampak kar „hoče“, odloči njegovo vrednost ali nevrednost, njegovo moč ali nemoč, njegov blagor ali bedo. Mi nahajamo, ka moralna izbornost nij navezana na kakovo posebno stopinjo razbornosti (inteligence), ter da se visokost duševne izobraženosti nikakor ne da primerjati s srečevno stopinjo. Naopake se lahko opazuje, ka ima neumnež srečo, a izobraženec svoje posebne

muke. To je isti „primat hotenja“ v našem samosvestji, kojega nijeden mislitelj nij razslavil s toliko odločnostjo, kot filozof veleznani Schopenhauer. Sij pride on do tega, ka zatrjuje, da je metafizični substrat (nadnatorna podstava), ki prouzročuje „prikazen“, i ki so ga vsi met fiziki iskali od Thales-a do Hegel-na, ne da bi jim ga bilo moč najti — ka isti substrat, kojega je slednjč Kant kot ono naše razpoznavi nepristopno „stvar na sebi“ zaznamoval, nij ničesa drugzega, nego — volja. On vendar pojmu „hotenja“ očivesno svo dela, ako ga do tija raztezaje, da mu je istopomenljiv s pojmom „moči“, ki neodvisen od oblike navdahnenja, isto tako pristuje deroči bistrici kot samosvestju slavne čine izvršujočega junaka.

Ta razumeva, po katerej bi predstava (Vorstellung) iz hotenja razskovala se, morala bi razumljivo do tija dovesti, psihologijo (dušeslovje) s svojim razsnovzjočim ukom duševnega zvonja prevratiti, ker bi prvo bitno potem ne bila predstava, timveč

volja. Naopako je, kar nam kaže izkustvo, genesis (početek) hotenja, ker se pri natančnem razkladu duševnega stanja hotenja lahko da dokazati, ka ono nij ničesa drugzega, nego izraz soadržanja predstav, namreč onega soadržanja, v kojem se mnogo predstav zedini, da enej samej izmej njih pripomore do najvišjega stepena (stopinje) jasnosti predstavljena in evolucije (razvoja), kojega je sploh zmožna. (Tudi v svestji dojanca vrši se ta posredovalni proces hotenja po predstavi, akopram so i tu v jedno delujoče predstave večjidel le temna čuvstva. Po tem takem je hotenje pri človeku sicer neki „prius“ inteligence, a po vseh obstojateljstvih „posterius“ predstavljena.)

To stanje da se primeriti s priostrenjem sposobna predstavljena. Konec je ravno cilj, po kojem teži hotenje, i kojemu se vsi ostali elementi (prvine) svestja momentano podredujejo. V hipu odločitve je svestje s seboj složno s ciljem i sredstvi. Ono vé, kaj da čé, i vé, kako bode to, kar hoče, dostiguilo (doseglo); čé bi tega ne vedelo, bilo

Dopisi.

Iz Kroke, 18. septembra. [Izvirni dopis.] „Šola ločena od cerkve!“ to je bojni krik neke povsod dobro znane stranke. Priprosti ljudje to in enako res verjamejo in marsikateremu očetu ščetinjijo se lasje in mrzel pot stopi mu na zgubano čelo, ko pomisli, kaj čaka otroka njegovega na onem svetu. Poprijemlje se ga misel, da bi bolje bilo, ko bi obdržal otroke doma, nego da bi je pošiljal v pripravnico pekljensko.

Dne 15. velicega srpana t. l. sklenila se je tukajšnja šola brez sv. maše, dosedanji navadi popolnem nasproti. To pomeni kaj, sklepali smo. Mnenja naša nas niso varala k preskušnji tukajšnjega verskega učitelja g. kaplana J. Zabrezovnika nij bilo. Marsikdo je pomajal z glavo, dobro vedè, da tu nismo duhovščine razžalili še nikoli, v šolskih zadevah. Dobro mora omenjenemu gospodu znano biti, da se tukajšnje prebivalstvo še nikdar čez veronauk nij pritožilo in se tudi ne misli. Dobro mu mora tudi znano biti, v kakej časti smo ga sedaj imeli, če se je prikazal kje na trgu, vrel so otroci in ženstvo skup, da so mu poljubovali roko.

Ko je preskušnja minula, radoveden je pogledal vsak v spričevalo, ki so je otroci letos v prvo dobili, a kako se je vsak začudil, ker je bila vrsta v veronauku popolnem prazna. Omenjeni gospod hodeval je skozi celo leto po dvakrat na teden v šolo, toda sedaj ne vemo, ali krščanskega nauka učiti, ali kali? Otroci pravijo, da, a kdo bi jim vrjel, gotovo je je uže pokvarila brezverska šola.

To ravnanje nam je nerešljiva uganka. Jako bi nam bilo ljubo, ko bi to reč kdo požokal, kakor krajni šolski svet, ali krajni šolski nadzornik, ali kdo drugi. Po našem mnenju mogoče je dvoje, ali je to prepoved vlade, ali pa je graje vredna samovoljna nemarnost. Mislimo, da prvo težko, ker so dijaki od drugod imeli v spričevalih svojih znanje veronauka cenjeno, pri nas pa nihče. Prosimo torej, da se nam vpisano ravnanje s tehničnimi uzroki motivira, če ne se bodo večini prebivalstva odprle oči in za trdno

bomo vsi prepričani, kdo nam je naredil šolo „brezversko.“

Več očetov in mater, ki so otroke svoje pošiljali nevedè v „brezversko“ šolo. (Sledi več podpisov, katere izpustimo. Ur.)

Iz celjskega okraja 16. sept. Kakor je „Cillier Anz.“ od 30. avg. objavil, so bili 23. avg. t. l. od celjskega okr. zastopa sledeči gospodje v okr. šolski svet izvoljeni: Dr. Ipavc iz Št. Jurja, Karel Schuscha iz Žavca, Julij Pogatschnigg, rudarski direktor iz Žavca, Rudolf Willner, železniški inšpektor v Celji in Jan. Caspary, stotnik v pokoju iz Vojnika. Prva dva gospoda sta uže do sedaj v okrajnem šolskem svetu častno mesto zasedala, kjer se je posebno prvi po svojem delovanju odlikoval in kakor iskrenega prijatelja šolstva in učiteljstva izkazal. Poslednji trije gospodje (Nemci) pa so novi in so nasledniki gosp. dr. Langerja, dr. Neckermaua in Wambrechtsamerja, po katerih je učiteljstvu žal, ker so bili njemu znani, novi pa so neznani, a se bodo po svojem delu izpoznati dali, mej temi je zadnji krajni šolski nadzornik v Vojniku, pa skoraj celo leto nij prišel v šolo pogledat. Ko bi se bilo le nekaj od strani učiteljstva storilo, bi bila lahko dva učitelja v okrajni šolski svet voljena, in to bi bilo vrlo, ker je brez agitacije dobil g. Vučnik nadučitelj v Št. Jurju 10 g. Kupnik nadučitelj v Vojniku 5 glasov. Mej Vučnikom in Casparijem je bila ožja volitev; k tej je neki rekel komisar: „Meine Herrn nur keine Lehrer, sonst haben wir kein Wort!“ in izvoljen je bil Caspary. In kdo ima o šolstvu več izkustva in vé njegovega razvoja zapreke, kakor praktičen učitelj? Kaj družega je, ako se mar hoče na učiteljstvo pritiskati. — „Slov. Učitelj“ je uže pred časom govoril o volitvi učiteljskih zastopnikov v okr. šolski svet, kakor tudi drugih udov, pa ta lepa prilika je za zdaj proč, čez pet let ne pozabiti! Celjako županstvo je zaukazalo, da se more vsak kdor prinesa grozdje na prodaj od svojega župana opravičiti, da je ali grozdje kupil ali ima svoj vinograd, drugače se mu vzame. Prav dobra misel! Med Teharjem in Št. Jurjem, kjer je uže tak vino kot kisló znano nekateri so uže 15. sept. brati začeli. Pametnejši sosedje so čez to prenačlenje nevoljni in

žele naj bi se temu vendar po kakej postavi v okom prišlo. Še to kar dorase se ne pusti izzoreti, ker so vendar septembrovi dnevi še prav topli.

Iz savinske doline 13. sept. [Izv. dop.] Mozirska šolska mladina je imela denes šolski izpit. Imeli smo priliko, pripraviti se, kako naši otroci vsestransko napredujejo. Res moramo priznavati, da sta se naša gospoda učitelja Cizelj in Leban, učiteljica Leykauf in g. katehet Urek izvrstno obnesli. — V istini moram konstatirati, da take skušnje nij bilo še nikdar v Mozirji, in Mozirjani smemo ponosni biti, da imajo tako izvrstne učiteljske moči. — Kar se tiče discipline, katera je velevažna pri poduku, moramo tudi vso pohvalo dati našemu učiteljstvu.

Ženska ročna dela naših deklic so prav lepa in mi smo tega mnenja, da še na večrazrednih mestnih šolah ne najdemo takega napredka. — Hvalevredno je tudi to, da čisto mehene deklice znajo uže — srajco narediti in to je dobro, kajti kot mlade gospodinje bodo to najbolj potrebovale. — Ker imate tedaj Mozirjani, take izvrstne učiteljske moči delajte na to, da ne izgubite take vrle učitelje, kakor se je prejšnja leta godilo.

Po polu dne je imela šolska mladina izlet. Otroci praznično oblečeni so z narodnimi zastavami marširali z učiteljema in učiteljico skozi trg, slovenske pesni prepevaje na Brezje. Tamkaj so dobili pečenke, gnjati, klobase, kruha, vina in pive. — Veselo so prepevali, telovadili itd. Te veselice se je udeležilo tudi več mozirskih rodoljubov. Vršile so se razne napitnice. Proti večeru sta učitelja otroke domov izpustila. Gospoda se je pa podala v Lipoldovo gostilnico; tam se je v veselem krogu radovala in mlada kri se je vrtila do pozno v noč. S tem sem hotel na kratko popisati šolsko veselico s srčno nado, da bi tudi druge soseske posnemale Mozirje srce gornjesavinskih narodnjakov, ter napravljali mladini v veselje take šolske veselice. — Končno pa izrekamo srčno hvalo onej gospodi, katera je h tej veselici veliko ali malo pripomogla. Bog poživi naš krajni šolski svet, in naše vrlo učiteljstvo!

bi baš le poželjenje, a ne hotenje. Kadar mi hočemo, odločimo se za eden predmet razve vseh družih, stavimo ga vsaj momentanno nad vsacega družega — v tem hipu nam je on najvišje; tako n. pr. žejnemu požirek vode, za stavo tekočemu cilj, vojskovodji zmaga. Hotenje je razvitek predstavljatelnih moči, ki se v hipu hotenja ne overajo, timveč se vsestrano pospešujejo ter se združujejo k proizvedenju največjega rezultirajočega (izhajajočega) efekta (vspeha).

Torej ne le moč, ampak i blažnost hotenja se stvaritvijo harmonije, ki je preje nij bilo tu; torej prikaz, ka so premišljevala dvojnoljivost i mej osnovanjem i protiosnovanjem obotavljajoče se prevdarjanje največji neprijatelji voljine kreposti (srčnosti), kojo le prečesto vidimo združeno z intelektualno surovostjo, se slepo vero i fanatizmom vsake vrste. Vojak na bojnem boršču ne sme prevdarjati i tuhtati, on ne sme se upraševati, zakaj da prav za prav boče streljati na ljudi, ki mu niso storili ničesa žalega, i koje je le neka čudna zvez

okoliščin, priličnih njegovej lastnej osodi tija tirala o naprostovoljni boj. Slepo mora mahati i streljati, da ali zmaga ali umrje!

Hotenje je znak za dovršek boja, ki je divjal mej predstavami v stanju prevdarjanja i ki se mora pomiriti, če bi se naj prispelo do odločitve hotenja; ker je možno, ka se istodobno sto predstav o našem svestji nahaja, a nikdar več kot eno samo hotenje. Predstave se mej soboj borijo, i sicer tim ljutejše, čim večje je njih število i čem več bojujoče same iz oddaljenih strani svestja dobivajo pomožnih čet. Heraklij na razpotji, Cezar na Rubikonu, Hamlet pred mislijo samomora, zločinec pred hudodelnim dejanjem, mladeneč pred volitvijo svojega stanu — koliko bojnih predstav i protipredstav, ki v takovih trenutkih napadajo svestje človekovo za osvojitve bojnega torišča poganjajoč se! A pri poravnanji tega boja ne gre toliko za momentanni uspeh, kot za stanotno zmago. Kaj koristi za trenotek boj prenehati ako se uže v bližnjem hipu vname s tem večjo ljutostjo, da tira svestje na nasprotno

stran, ter kratko srečo človekovo, ki jo je zajemal iz svestja zmage, tihotapnim otrokom kesa uniči? . . .

Harmonija, ki je poedino dejanje volje v našem svestji utemelji, je torej le začasnega obstoja, in zelo problematične (dvomljive) vrednosti, ako se mnoga zaporedna dejanja voljina sama ne združe v skladnost. A to nikakor nij lahka zadača. Kakor se izid bitke često odločeva po nenadnih preobratih bojne sreče nego po junaštvu vojakov i strategičnej modrosti voditeljev: isto tako je tudi izid onega boja mej predstavami, od kojega odvisi odločitev volje od psiholoških uzrokov, ki se menjevajo od trenutka do trenutka. Hotenje je stvaritev trenutka, za kojega vresničenje so sodelovali stoterni, na sebi malovažni prigodki; le en dreglaj — i kalejdoskop (krasogled) svestja se je predrugačil i s tem prouzročena opasnost, da se iz nova prične pomirjeni boj predstav, da najde v novem neopačnem potenji svoj izraz. Kdo nij uže poznaval one merletine (slabotnike), ki si videz krepkega značaja

Domače stvari.

— („Narodno društvo“.) Društveniki se vabijo k občenemu zboru, kateri bo v nedeljo 3. oktobra t. l. ob 11. uri dopoludne v prostorih uredništva „Slov. Naroda“. Dnevni red: 1. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo. 2. Volitev odbora. 3. Pogovor o tiskovni svobodi. 4. Nasveti društvenikov.

Dr. J. Vošnjak,
predsednik.

— (Ljubljanski porotniki.) Kot glavni porotniki za 5. letošnjo porotno sejo, katera se 11. oktobra t. l. prične, so bili 20. sept. izžrebani sledeči gg.: Avsenek Rudolf iz Lesc, Belec Josip iz Zgornjih Gorij, Bizjak J. iz Postojne, Defranceschi Alojzij iz Ljubljane, Dolenc Franc iz Kranja, Fok Maksij iz Kranja, Goljaš Janez iz Ljubljane, Götzl Leop. iz Ljubljane, Graselli Peter iz Ljubljane, Habe Ignacij iz Št. Vida, Kozjek Janez iz Ljubljane, Kozler Josip iz Ljubljane, Kotnik Franjo iz Verd, Kralj Matija iz Begunj, Kunec Janez iz Mavčie, Lončar Lorenč od sv. Ane, Novak Franjo iz Britofa, Pavlin Aleš iz Hrušice, Pavlič Josip iz Ljubljane, Pavšler Tomaž iz Kranja, Pirker Leopold iz Ljubljane, Pogačnik Jar. iz Avšič, Premrl Janez iz Stran, Puppo Edvard iz Ljubljane, Stare Janez iz Prebračevega, Strobel Julij iz Štange, Soršak Mat. iz Kroke, Sušnik Ant. iz Ljubljane, Trdina Josip iz Ljubljane, Valenčič Janez iz Kiloveč, Vodnik Josip iz Spodnje Šiške, Voglar Anton iz Naklega, Vester Anton iz Zagorice, Bučar Viktor iz Ljubljane, Zelen Josip iz Senožec, Žužek Franjo iz Planine. Kot dopolnilni porotniki so gg.: Breme Matija, Čik Jakob, Hinterlechner Karel, Jereb Janez, Korošec Jakob, Kotek Edvard, Petrič Martin, Šlebnik Jarnej in Ziegler Jarnej — vsi ti iz Ljubljane.

— (Sokolski odbor) je v seji 18. t. m. sklenil, da napravi 2. oktobra v čitalnični restavraciji „sokolski večer“ s godbo in loterijo v korist potrebnim Bošnjakom in Hercegovcem. Odbor te veselice je prevzel nalogo, za loterijo nabirati dobitke pri narodnih rodbinah in dobrosrčnih znancih. Naj

nadevajo s tem, da se z mnogim ropotom vzhitijo do odločitve volje, da — uže bližnjem trenutku zapadejo starej uže privajenej slabosti, da se ravna po navdihih „močnejega“? Kdor je privajen malim skratcem trenutkovim, ki se v našem svestji sim pa tja igraje si gonijo, ter o njem spreminljiva razpoloženja i čudi prouzročavajo na odločitev volje preveč upliva doizvoljevati, ta pogrezne se v sramotilno odvisnost trenutkovim močem, naj-li uplivajo svetlobnim trakom i zvučnim valom na nas ali naj se združe v odpor z našimi krvnimi kroglicami. Takov človek svojo prav, svoje srce izpostavi vednej nepokojnosti, on se vedno oddaljuje od onega idealnega stališča, koje smo zaznamovali kot „harmonijo sè samim soboj“, ter izpoznali kot pravi izvor blaženosti.

Od česa torej odločitev volje zavisi, je umetnost, iztrgati nje izid onej begljivej igri mislij, na koje se opirajo hipna razpoloženja, nravi i čuvstva, in ki naše svestje pretvarja v nemiren kalejdoskop — in ta izid storiti odvisen od moči, ki, ker je vzvišena nad momentanne izpreminjevalne okoliščine, istega stavi na trdno podklado ter nam zato

blagovoli, kdor more, podariti kakov dobitek. Ako se bode loterija izpolnovala brez posebnih stroškov za dobitke, potem more „Sokol“ prihiti nesrečni in zbegani raji zdatno v pomoč. Dobitke sprejemajo odborniki: gg. Jeločnik, Ivančič, Peregrin Kajzel, Armič in Drenik Franc. Oddajo se dobitki tudi lahko pri kustusu čitalnice g. Tomažiču.

— (Telovadna šola). V sokolskej telovadnici se prične telovadna šola 1. oktobra. Kdor želi vaditi se v telovadbi in borenji naj se vpiše pri odborniku sokola g. Armiču, faktorju „narodne tiskarne“, ali pa pri telovadnemu učitelju g. Hanušu. Sledni sprejema vpise četrtek in sobto zvečer v društveni telovadnici. Plača na mesec bode 50 kr. Prav uljudno vabi mladeniče posebno dijake in prijatelje telovadbe k pristopu odbor Sokola.

— (Tomšičev spominek.) Na pokopališči mariborskem se je te dni postavil spominski kamen prvemu uredniku „Slovenskega Naroda“, pokojnemu Antonu Tomšiču. Dva sežnja visoka piramida iz nabrežinskega marmorja izdelana ima na sprednji strani napis: „Anton Tomšič rodil se dné 26. maja 1842. leta v Dednem dolu na Dolenjskem, umrl v Mariboru dné 26. maja 1871. leta. Na temelji piramide pa je napisano v zlatih črkah: „Hrabremu bojniku o svobodi i napredku slovenskega naroda postavili ta spominek njega čestitelji 1875. leta.“ — Spominek je lično izdelal kamnosek g. Čamernik v Ljubljani, ter se, kakor se nam iz Maribora piše, odlikuje mej mnogimi spominki mariborskega pokopališča.

— (Iz Dunaja) se nam piše, da je pokojni dr. Vincenc Klun v svojej oporoki volil okolo 80.000 goldinarjev. Ustanovil je osem štipendij po 100 gld. za kranjske študente vseh šol razven teologije, in namenil 20.000 gld. za ustanovo v podporo ubozih vdov v mestu Ljubljani. Glavni dedič velicega premoženja je dr. Klunova vdova. Reči se mora, da je testament tega sicer od nas nespoštovanega našega političnega nasprotnika čestivreden.

omogoči trpežno harmonijo. Ta moč so praktična načela kot norme (ravnila) hotenja. „Načela“ ne nastanejo čez noč ter razločevajo se prospešno od „sklepov“, ki so največkrat le pobožne želje, in torej moralčno skoro ničevi, po tem, da jim prihaja istinita moč za vse bodoče slučaje odločitve voljine in sicer radi tega, ker so si ono privadila polagoma po istinitej odločitvi hotenja v množtvu (uže) prošlih slučajev. Takova načela so stebri predstavljalne gradbe, na kojih utrditvi je sodelovalo tisuč a zopet tisuč kladivnih udarcev. Vsaka istinita odločitev, ki je s praktičnim načelom v soglasji, je takov utvrdujoč kladiven udarec; vsako dejanje volje, ki si je v nasprotji s praktičnim načelom prisvojilo veljavo, je pretresujoč udar, ki maje na poslopji naših načelnih uverenj. Načela torej niso ničesa, kar se napravi, stori, timveč nekaj, kar je postalo; saj niso ona prav za prav ničesa drugega kot teoretični izraz za to, da smo se v toliko in toliko slučajih enolično, namreč tako odločili, kakor nanaševa obrazec praktičnega načela. Doslednost hotenja pristuje mu le po praktičnih načelih, in naopako,

— (Poboj.) Piše se nam iz Vidma na Štajerskem: Predvčerajšnjem je umrl posestnik Novak, po domače hastinski, v Sromljah 40 let star, bogat, oče enajstero živečih otrok. Oče je bil posestvo 21 letnemu sinu, uže oženjenemu, izročil; a ker je sin slabo gospodaril, mu je oče gospodarstvo zopet odtegnil. Zaradi tega je nastala pravda. Sin, jezen na očeta, najame štiri fante, ki so na očeta čakali, ko je ta imel priti preteklo nedeljo 12. t. m. sè sv. Gore. Napačejo ga ter ga tako neusmiljeno pretepó, da je v četrtek umrl. Žalostno je res, da se posebno v tem kraji godé vedno poboji in ropanja. Omike je treba.

Vabilo.

Letošnji 2. občni zbor „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“ v Celji.

Napredek pri slovensko-štajerskem šolstvu je zahteval, da se tudi mnogobrojni slovensko-štajerski učitelji združe v posebno celoto, v lastno društvo. Osnovano „Učiteljsko društvo za slovenski Štajer“ uživa pa tudi splošno zaupanje pri našem učitelstvu. Temu je bil dokaz naš lanski občni zbor v Mariboru, ki se je po vsem odlikoval tako, da ni bil razveselil samo v precejšnjem številu navzočih učiteljev, marveč tudi mnogo družih šolskih prijateljev in slovenskih domoljubov. — Drugi dokaz, da se delovanje našega društva dopada spodnje-štajerskim učiteljem, je naš društveni organ, ki je jako razširjen med učitelstvom našim, pri katerem uživa nepričakovano simpatijo. — Z ozirom na te povoljne okoliščine sklicujemo z veseljem letošnji občni zbor v Celje, na torek, 5. oktobra t. l., kakor je lanski občni zbor in letos pa odbor želel.

V prijetni nadi, da naše vabilo nikakor ne bo: „klic vpijačega v puščavi“, vabimo k temu shodu vse p. n. gospode družabnike našega društva, vabimo pa kot goste tudi vse naše slovensko-štajerske sobrate in učitelje sosednih dežel. Zborovalo se bode v gostilnici „k belemu volu“ v vertni sobani. V pondeljek zvečer ob 7. uri je predskupščina, ki bode izmed nasvetovanih pitanj vprašanja za dnevni re odločevala.

V torek, 5. oktobra se začne glavni zbor ob 9. uri. Po končanem zborovanji je v isti gostilni skupni obed.

Isti dan zvečer je veselica s petjem, o kateri hočemo pozneje poročati.

praktična načela so samo izraz te doslednosti. Čim dosledneje postane naše hotenje, tim više rase moč načel, in čim krepkejša ona sčasom postanejo, tim nepriklonejši postane doslednost po njih se ravnaočega hotenja. Privede se slednjič ne samo mej hotenja po ojačenji praktičnih načel, ampak tudi mej poslednja vzajemna skladnost po tem, da se vsa skupaj podredijo najvišjemu praktičnemu načelu, ter da se po tem takim predgradi eventualitetam (možnim pripetkom) mejsobojujega odpora ali kolizije slednjemu, in ako te ustvaritve nij samo na papirju ali v našem razumu, marveč da se izkazuje kot v boju in opasnosti utrjena praktična moč in v življenji: dospeli smo do one najvišje psihologične idealne podobe, ki ne da bi bila ustvaritev nature, timveč je redka umeteljna ustvaritev, obsega istinito razrešitev velicega problema našega na zemlji bivanja na obe strani npravnosti in blaženosti in koje imenujemo često zlorabljenim imenom „značaj“, „karakter“.

(Konec prih.)

Na dnevnem redu glavne skupščine je:

I. Društvene zadeve:

1. Nagovor predsednika;
2. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo;
3. Volitev treh pregledovalcev računov;
4. Pogovor o prihodnjem društvenem delovanju;
5. Določevanje društvenega doneska za prihodnje leto;
6. Določevanje društvenega sedeža za bodoče leto in kraja za prihodnji občni zbor.
7. Volitev predsednika in 14 odbornikov.

II. Občne šolske zadeve.

V razpravo so nasvetovana sledeča vprašanja:

1. Učni načerti za slovenske in slovensko-nemške šole.
2. Čitanke za slovenske šole.
3. Kmetijstvo v narodni šoli.
4. Telovadba.
5. Disciplin.

(Za vse te točke niso še določeni poročevalci, zavoljo tega pričakujemo v kratkem naznanila od onih gospodov, ki nameravajo o čem referirati.)

Dragi sobrati! Pri tem zboru gre zopet za našo čast! Ako so v lepem in dostojnem številu zberemo, ako se z gorečnostjo pa previdnostjo posvetujemo o naših društvenih in sploh v naših šolskih zadevah, rešili bomo svojo čast; pokazali bomo, da nam je v istini mar za svoje društvo in za napredek našega slovenskega šolstva. Naj torej nihče slovensko-štajerskih učiteljev 5. oktobra doma ne ostaja, naj pride torej vsaki, kogar le teške ovire ne zadržujejo. Naših starih gesel nikdar zabiti ne smemo, kajti le v „družbi je moč“ in le v „napredku našega šolstva“ je naša bodočnost!

V Ljutomeru 25. avgusta 1875.

Odbor „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicne in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, žumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenec in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in čler mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričaj sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Izdatelj in urednik Josip Jurčić.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpfern, (Badensko), 22. aprila 1872. Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 3. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila niso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, bolehal je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušateljja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanji v prsih.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V piehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 2 funta 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prah in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 3, v Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechti & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Louči Ludvig Müller, v Mariboru Š. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovicah pri N. Štirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih. (224)

Tujci.

19. septembra:

Evropa: Cvenkel iz Sevnice. — Hild iz Celovca. — Ogrizek iz Maribora. — Pierre iz Celovca. — Langer iz Celja. — Perasso iz Celovca. **Pri sionu:** Natale iz Trsta. — Karmauer iz Brna. — Lepoj iz Dunaja. — Krusir iz Celja. — Klemenčič iz Celovca. — Smrekar iz Gradca. — Bitenc iz Kamnika.

Dunajska borza 20. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	15 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	90
1860 drž. posojilo	112	—
Akcije narodne banke	929	—
Kreditne akcije	215	50
London	111	85
Napol.	8	92
C. k. cekini	5	29 1/2
Srebro	101	85

Važno za gospodarje!

Zaloga poljedeljskih mašin

od

B. Smetan v Gradcu (Griesgasse),

priporoča svoje najboljše in prav cenó Ročne mlatilne mašine s patentiranimi vreten-skimi bobni po 110 gld.

Vlačilne mašine od 270 do 300 gld.

Vinte za žito snažiti, male 35 gld., velike 50 gld.

Trieur (mašina za iztrebljenje kokalja in grahora) 135 gld.

Ročna mašina za ličkanje turšice 35 gld.

Ročni mlin za debelo mleti, mali 75, veliki 95 gld.

Rezalnik za repo ribati, mali 35 gl., veliki 50 gld.

Preše za vino in sadni mošt od 100 do 365 gld.

Škoporezne mašine od 75 do 100 gld.

Plugi razne vrste od 12 do 20 gld.

Katalogi in zapiski cen se franco pošiljajo, če se želi. (280—8)

Št. 4614.

(307—3)

Naznanilo.

Na stroške deželnega zaklada na svitlo dana pol tdo vezana šolska knjiga prof. Sebastijana Žepiča pod naslovom:

Latinsko-slovenske vaje

za I. in II. gimnazijski razred je v Ljubljani pri bukvarju Otokarju Klerr-u in v Jož f Blaznik-ovi tiskarni na Bregu po 2 gold. na prodaj. — To knjigo bodo imeli tudi na prodaj: v Kranji trgovec Rajmund Krisper, v Novem mestu Konstantin Tandler, v Celji bukvar Geiger, v Mariboru tiskar Janko Pajk, v Ptujem trgovec A. Jurca, v Celovcu Leon, v Gorici Paternolli, v Trstu C. Coen.

Razen omenjene šolske knjige je tudi na prodaj prof. P. L. Hrovatova

Latinska slovnica

za slovensko mladež,

ki velja 1 gold. 50 kr., v Ljubljani pri Igu. pl. Kleinmayr & Bambergu, in po vseh gori imenovanih mestih, kjer se prodajajo „Latinsko-slovenske vaje“.

Mazilo

za pege, lišaje, bradovice, rudečico itd. To mazilo prežene, ako se rabi le 10 večerov, pege, lišaje itd. — Lonček velja z navodom vred 70 kr.

Dobiva se čista (282—9)

v deželske lekarni v Gradcu, Sackstrasse.

Glavna zaloga za Kranjsko

v lekarni pri „goldenen Einhorn“ g. Viktorja Trnkóczy-ja, v Ljubljani na glavnem trgu št. 4.

Lekarna Piccoli.

„K angelju“ v Ljubljani.

Aparati za samo-brizanje, pasovi za počene, uretralne in materične brizgije.

Menoti-Pastilje (ki so na dunajske svetovne izložbi 1873 dobile darilo). Te pastilje čudovito delajo proti prehlajenju in krču, kakor proti kašlju, jetiki, ki se še le začena, proti hripi, boleznim na pljučih in v grlu, in proti vsakovrstnem kašlju, tudi kroničnem. Škatljica velja 75 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico.

Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bo de radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Pravi sajdicev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadih, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodišeče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr. (132—104)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju.